

Consiliul Investitorilor Străini (FIC) - Punct de vedere referitor la Proiectul de Lege privind unele măsuri fiscal bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung

Consiliul Investitorilor Străini (FIC) este asociația care reunește aproximativ 120 dintre cele mai importante și mai mari companii românești cu capital străin, cu o cifră de afaceri cumulată care reprezintă o pătrime din PIB. Contribuția tuturor companiilor membre FIC la bugetul general consolidat a fost estimată la 84 miliarde lei, ceea ce reprezintă 20% din veniturile curente încasate de stat în 2022.

FIC își exprimă îngrijorarea cu privire la pachetul de măsuri fiscale publicat de către Ministerul Finanțelor. Propunerile de modificare schimbă substanțial legislația fiscală și introduc o serie de taxe noi sau majorări, iar pentru multe dintre acestea este imposibil de estimat impactul cu acuratețe. Având în vedere situația precară a bugetului și economiei, este important ca alegerea măsurilor să fie făcută doar în funcție de capacitatea de a estima impactul acestora.

În lipsa unor schimbări majore de gestionare a finanțelor publice, de reducere a cheltuielilor cu administrarea serviciilor publice, de îmbunătățire a colectării, de asigurare a echității fiscale și de reducere a zonelor gri, sustenabilitatea bugetului de stat rămâne fragilă. În plus, accelerarea procesului legislativ care vizează modificări substanțiale ale Codului Fiscal periclitează încrederea investitorilor în România.

Mediul de afaceri susține implementarea reformei fiscale conform direcțiilor setate în PNRR menite să asigure echitatea fiscală, îmbunătățirea colectării, digitalizarea ANAF, ajustarea dezechilibrelor și reducerea zonelor gri, dar și un calendar clar de implementare cu vizibilitate pe termen mediu și lung.

Este vital ca pachetul de proiecte legislative să fie discutat pe larg și analizat împreună cu mediul de afaceri pentru a avea o imagine completă a efectelor pe termen mediu și lung asupra economiei reale, și implicit, asupra societății. Companiile au nevoie de un timp de ajustare pentru noile măsuri, astfel este nevoie de un termen de implementare de cel puțin câteva luni care să permită ajustarea planurilor de afaceri la noul cadru legislativ și care să asigure predictibilitatea necesară deciziilor de investiții.

Având în vedere termenul foarte scurt de consultare a pachetului de măsuri, vă transmitem principalele măsuri care ar putea conduce la blocarea investițiilor, încetinirea economiei, dar și pierderea atractivității și competitivității României ca destinație pentru investiții străine:

1. IMPOZITAREA CIFREI DE AFACERI

Impozitarea disproporționată a marilor contribuabili pune în pericol capacitatea de redresare a economiei, cu riscul chiar ca unele companii să nu mai poată continua activitatea în țara noastră pentru că își vor pierde rentabilitatea sau să migreze unele activități în alte țări UE. Competitivitatea României în raport cu alte state ar putea fi periclitată de o astfel de impozitare a cifrei de afaceri, această practică fiind aproape inexistentă în țările dezvoltate. De asemenea, impozitarea cifrei de afaceri poate produce distorsiuni competitive chiar și pe piața internă, favorizând firmele deja prezente pe o piață, prin comparație cu firmele nou create și crează condiții de concurență inegală în rândul producătorilor competitivi de bunuri similare.

România se află într-un proces important de aderare la OECD, organizație ce are la bază promovarea creșterii incluzive și durabile la nivel mondial prin cooperare internațională și reforme de politici în sprijinul investițiilor. Măsurile publicate vor îngreuna și întârzia procesul României de aliniere la standardele impuse de OECD pentru creștere economică sustenabilă și sprijinirea investițiilor.

OECD, iar mai apoi statele membre UE au agreeat în aplicarea componentei impozitării minime internaționale, cunoscută sub denumirea de pilonul 2. Directivă ce are în vedere să uniformizeze la un nivel inferior cotele impozitului pe profit. Grupuri internaționale de experți au agreeat că această formulă de calcul este cea mai potrivită pentru a reduce riscul erodării bazei impozabile și al transferului profiturilor și de a asigura faptul că cele mai mari grupuri multinaționale plătesc cota minimă convenită la nivel mondial a impozitului pe profit. În acest sens, recomandarea FIC este ca România să se alinieze la practicile internaționale și să nu introducă un sistem de impozitare contrar directivelor UE.

Membrii FIC consideră această măsură inoportună și cu un efect negativ pe termen mediu și lung asupra investițiilor și implicit asupra economiei și bugetului de stat, cu toate acestea în măsura în care decizia politică va fi de implementare vă transmitem câteva considerente referitoare la propunerea de calcul:

A. Excluderea accizelor din prețul de vânzare în formula de calcul

În cazul contribuabililor care desfășoară activitate de comercializare en-gros și en-detail de produse accizabile (eliberate pentru consum în România), acciza aferentă reprezintă o componentă a prețului produselor, fiind inclusă în veniturile din vânzarea mărfurilor înregistrate de contribuabilii în discuție. Fiind o taxă indirectă suportată de consumatori, acciza este reflectată de distribuitori și comercianți în costul de achiziție al produselor accizabile și ulterior în prețul de vânzare en-gros sau en-detail al acestora, fără adăugarea unei marje de profit. Pentru produsele accizabile, cifra de afaceri/ veniturile totale din vânzarea produselor sunt așadar supradimensionate prin includerea accizei potrivit reglementărilor contabile. Aplicarea impozitului minim de 1% asupra veniturilor totale din vânzarea produselor accizabile reprezintă așadar o supraîncărcare nejustificată a sarcinii fiscale prin aplicarea impozitului asupra unei taxe a cărei obligație de colectare incumba contribuabilului potrivit legii. Taxa la taxă este neconstituțională, încalcă principiile de drept fiscal și contravine jurisprudenței europene și regulilor UE. În fapt, acciza este un venit

al statului, nu al producătorilor sau distribuitorilor, pe care doar îl colectează de la consumatori și îl virează la buget, acționând ca agenți fiscali.

Propunere: *In determinarea veniturilor totale din formula de calcul al impozitului minim să se includă veniturile nete prin scăderea din veniturile din vânzarea produselor accizabile a valorii accizei incluse în acestea.*

B. O serie de sectoare au prețurile reglementate sau sunt supuse altor taxe suplimentare

O serie de sectoare sunt deja taxate suplimentar, așa cum este cazul sectorului energetic prin aplicarea contribuției la fondul de tranziție energetică prevăzut de Ordonanța de Urgență nr. 27/2022 sau al societăților de distribuție de energie electrică și gaze naturale care sunt supuse unui impozit aplicat direct asupra cifrei de afaceri, respectiv impozitul pe monopol.

Ministerul Sănătății Publice reglementează prin Ordinul MS nr. 368/2017 (<https://lege5.ro/App/Document/ge2tinznga3q/normele-privind-modul-de-calcul-si-procedura-de-aprobare-a-preturilor-maximale-ale-medicamentelor-de-uz-uman-din-28032017?d=2023-08-02>) prețurile de producător, cu ridicata și cu amănuntul, ale medicamentelor care se eliberează pe bază de prescripție medicală, a căror punere pe piață este autorizată de ANMDM sau în baza deciziei Comisiei Europene acordate conform procedurii centralizate în condițiile legii, ale medicamentelor autorizate pentru nevoi speciale, precum și ale prețurilor cu ridicata și cu amănuntul ale medicamentelor ce pot fi comercializate în baza autorizației de import paralel sau în baza autorizației de distribuție paralelă.

Astfel, la art. 17 din Normele privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maximale ale medicamentelor de uz uman (parte din OMS 368/2017) se prevede ca Prețurile de producător maximale, cu ridicata fără TVA maximal și cu amănuntul cu TVA maximal, înscrise în Catalogul public (CANAMED) sunt prețuri maximale de vânzare în România și sunt prețuri maximale ale medicamentelor utilizate/comercializate de către furnizorii de servicii medicale sau medicamente aflați în relație contractuală cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/ sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București și nu pot fi depășite de către aceștia.

În ce privește marjele de distribuție pe care distribuitorii de medicamente și farmaciile le pot adăuga medicamentelor care se eliberează pe bază de prescripție medicală (RX) achiziționate de ei, Ordinul Ministrului Sănătății nr. 368/2017 prevede la art. 19 și 20 următoarele cote de ados comercial pentru activitățile de distribuție și vânzare cu amănuntul, nemodificate încă din 2009.

Astfel, se poate vedea, că indiferent de valoarea unui medicament, marja pentru un distribuitor este limitată la 30 lei, iar pentru o farmacie la 35 lei, indiferent de valoarea medicamentului. Astfel pentru medicamente care pot costa și peste 10.000 lei cutia, marja este limitată la 30 lei pentru distribuitor, respectiv 35 lei pentru retailer, adică o marjă brută de profit de 0,3%.

Mai mult, distribuția de medicamente către spitalele publice se realizează în baza procedurilor de achiziție publică astfel încât în această situație de foarte multe ori se poate vinde și sub aceste marje ca urmare a concurenței în cadrul licitațiilor.

De asemenea, sunt discriminate afacerile care, prin natura lor, presupun un lanț de producție/desfacere întins pe companii distincte, situație în care aceleași venituri sunt impozitate pe lanț cu 1% de două sau chiar 3 ori. Aceasta în contextul în care reglementările prețurilor de transfer în România sunt aplicate de companii și verificate frecvent de organele fiscale. Atragem atenția asupra faptului că sunt companii pentru activitatea principală desfășurată este stabilit printr-un Acord de preț în avans aprobat prin Ordin al Președintelui ANAF ca fiind în conformitate cu principiile valorii de piață (de exemplu pentru activitatea de distribuție produse petroliere pe piața din România, un nivel de 2% al marjei de adaos comercial net a fost stabilită ca fiind conformă cu principiul valorii de piață).

C. Excluderea elementelor pass-through

„Pass-through” în facturile emise de către furnizori există o serie de elemente care sunt pass-through, ce sunt transferate mai departe către clienți și care nu aduc o marjă de profit furnizorului. Aceste elemente se regăsesc și în cifra de afaceri a transportatorului/ distribuitorului (ex. tarife transport, distribuție, înmagazinare, cogenerare etc).

Companiile care exportă produse fabricate în România vor fi defavorizate competitiv pe piețele Europene și nu numai, unde nu există o astfel de abordare a impozitului pe venit (exemplu Germania). Prin aplicarea unui procent din cifra de afaceri ca impozit pe venit, această taxă devine un cost variabil pentru companii și pentru a putea să o susțină și să o plătească statului, ar trebui să fie inclusă în costuri, dar nu există nicio certitudine că piața o va accepta. În cazul pierderilor, prin aplicarea unei taxe ca procent din cifra de afaceri care trebuie plătit statului într-o anumită perioadă de timp, acest lucru poate duce la probleme grave ale fluxului de numerar, care pot duce la imposibilitatea de a plăti furnizorii sau chiar la insolvență. Deoarece costurile produselor sunt legate de costurile cu materialele, cu energia electrică și cu forța de muncă, unele dintre aceste costuri sunt afectate de inflație, inflația de la sine ar fi impozitată prin aplicarea impozitului de 1%/ CA, în timp ce profiturile nu cresc proporțional pentru a genera o bază de impozitare mai mare.

D. Deducerea costurilor finanțării din formula de calcul

Chiar dacă formula de calcul a impozitului minim ia în considerare investițiile efectuate de companie (cel puțin pe cele care vor fi anunțate ulterior prin ordin al ministrului finanțelor), este ignorat total impactul asupra profitabilității al costurilor finanțării înregistrate de companii pentru investițiile efectuate înainte 1 ianuarie 2024, dar și al creditelor angajate pentru capitalul de lucru curent. Compararea sarcinilor fiscale pur procentual între companiile mari și microintreprinderi în vederea stabilirii impozitului minim nu ține cont de circumstanțele economice total diferite ale celor două tipologii de contribuabili. Regimul de

impozitare al microintreprinderilor se adresează companiilor mici și mijlocii, a căror activitate economică nu se poate compara ca și amploare și complexitate cu aceea a unui mare contribuabil a cărei cifră de afaceri depășește 50 milioane de EUR anual. Este evident că în cazul celor din urmă, desfășurarea activității poate necesita încheierea de angajamente de finanțare semnificative pentru capitalul de lucru curent, pentru asigurarea unor fluxuri operaționale continue și funcționale, cu atât mai mult cu cât un astfel de contribuabil operează într-un sector strategic de activitate. Impunerea unei formule de calcul a impozitului simplistă, similara unor companii mici și mijlocii, care să nu tina seama de impactul costurilor de finanțare nu este fundamentată pe realitatea economică și poate conduce la dificultăți financiare semnificative ale contribuabililor în cauză. Cu atât mai mult, aceste dificultăți pot apărea în cazul contribuabililor din sectorul energetic care susțin potrivit reglementărilor legale diferite scheme menite să protejeze consumatorii, pentru aplicarea cărora este necesară finanțarea externă până la recuperarea sumelor de la bugetul statului.

Propunere: *Deducerea costurilor finanțării activității economice din formula de calcul*

E. Profitabilitatea și relevanța CA în stabilirea impozitului

Cifra de afaceri este un indicator valid al dimensiunii activității unei companii, dar nerelevant (raport FMI, 2021), când vine vorba de marjele nete de profit, de profitabilitatea unei activități. Două companii pot avea aceeași cifră de afaceri, dar o structura a costurilor diferită, respectiv o profitabilitate diferită. Un impozit raportat la cifra de afaceri, care se bazează pe prezumția că societățile cu aceeași cifră de afaceri au aceeași capacitate de plată deoarece au aceleași "venituri disponibile", tratează de fapt în același mod societățile care se află în situații diferite (o formă de discriminare). În cazul unei companii cu o rată mică de profitabilitate sau chiar pierderi, o impozitare prea mare pe cifra de afaceri poate duce la închiderea business-ului cu toate efectele sale, inclusive sociale.

La o primă vedere, în ciuda deducerilor din formula propusă a unor elemente minimale, un impozit de 1% pe cifra de afaceri (CA) presupune ca o companie să aibă o rată de profitabilitate de minimum 6% (ținând cont de rata standard de impozit pe profit de 16%) pentru a nu fi nevoită să finanțeze impozitul din surse externe. Formula propusă, bazată exclusiv pe cifra de afaceri, ignoră total faptul că rata de profitabilitate este diferită de la o companie la alta.

Astfel, în cazul contribuabililor care fac parte dintr-un grup de societăți cu sediul în România, pentru a evita impozitarea în mod repetat (în lanț) a acelorași venituri, în condițiile în care tranzacțiile succesive între părți sunt reglementate prin Acorduri de preț în avans aprobate prin Ordin ANAF, propunem ca determinarea impozitului minim să fie raportată la veniturile consolidate ale grupului de societăți, așa cum rezultă din situațiile financiare consolidate întocmite potrivit reglementărilor contabile în vigoare.

Propunere: *Organizarea de consultări cu mediul de afaceri pentru mai bună înțelegere a specificului activității în anumite domenii și sectoare, activitate în vederea reconsiderării formulei de calcul pentru a ține cont de acest specific.*

F. Includerea în veniturile totale a părții reprezentând venituri financiare nete din diferențe de curs valutar

Potrivit reglementărilor contabile în vigoare, companiile înregistrează diferențele de curs valutar în venituri sau cheltuieli financiare după caz. Având în vedere principiile luate în calcul la baza impozabilă stabilită pentru microintreprinderi, veniturile reprezentând diferențele de curs valutar generate independent de activitatea contribuabilului nu pot fi impozitate la întreaga sumă înregistrată în evidența contabilă a societății, ci numai diferența favorabilă dintre veniturile din diferențe de curs valutar și cheltuielile din diferențe de curs valutar, cu alte cuvinte la valoarea veniturilor nete din aceste diferențe.

În ceea ce privește diferențele de curs valutar, considerăm că includerea în formula câștigurilor nete ar putea fi susținută cu atât mai mult cu cât executivul a inclus o prevedere similară în Proiectul de lege în ceea ce privește impozitul suplimentar de 1% aplicabil băncilor (art. 18² alin (2) lit i). Mai mult, ar trebui avută în vedere situația particulară a contribuabililor care aplică Standardele Internaționale de Raportare Financiare, respectiv prin excluderea din veniturile totale a acelor diferențe rezultate din evaluarea activelor financiare la valoare justă care nu sunt în fapt realizate.

Suplimentar, considerăm că ar trebui acordată atenție modului de stabilire a impozitului minim și din perspectiva măsurilor BEPS Pillar II și respectiv al Directivei 2022/2523. În acest sens, cu referire la definiția “Covered Taxes”, comentariile OECD menționează „A tax imposed on gross income or revenue without any deductions (i.e. a tax on turnover) would not be considered an income tax. The design and substantive character of such turnover taxes generally have more similarities to consumption or sales taxes. The definition of covered taxes therefore does not apply to a tax on a gross amount unless such a tax is in lieu of an income tax (see Section 3.2.3)”. Chiar dacă impozitul minim este reglementat ca și impozit pe profit, este important să se circumscrie și definițiilor OECD pentru a fi luat în calcul în stabilirea ratei efective de taxare.

Propunere: *Includerea în formulă a veniturilor financiare nete (nu totale) din diferențe de curs valutar*

2. RO E-FACTURA

Chiar dacă generalizarea sistemului RO E-factura este un pas important în asigurarea transparenței în relațiile dintre contribuabili și autoritățile fiscale, trebuie avute în vedere și provocările asociate, ce țin de costurile suplimentare de conformare și mai ales de timpul scurt de implementare. Mai sunt numai câteva luni până la 01.01.2024, timp în care vor fi necesare consultări cu mediul de afaceri în vederea elaborării și publicării normelor de aplicare, esențiale pentru a demara efectiv procesul de implementare la nivelul companiilor. Mai mult, un proiect de asemenea anvergură presupune disponibilizarea într-un timp mult prea scurt de resurse suplimentare, atât financiare, cât și umane, pe de o parte pentru configurarea soluției sistemului ERP la furnizorul de servicii ERP astfel încât să corespundă noilor cerințe de raportare

RO e-Factura și pe de altă parte, la nivelul contribuabililor, pentru alinierea/ modificarea proceselor interne de business la soluția ERP, alegerea și implementarea soluției de arhivare și integrare cu alte aplicații utilizate.

Dupa cum se cunoaște, există o reală nevoie de timp dedicat pentru a pregăti sistemele informatice încât să poată fi compatibile cu o astfel de solicitare importantă, cum a fost spre exemplu, cazul SAF-T. Suplimentar, alte State Membre au avut în vedere amânări ale termenelor inițiale cu cel puțin 6 luni, care au fost efective.

Propunere: Extinderea termenului pentru care nu se aplica sancțiuni la 6 luni (1.01.2024-30.06.2024). Transmiterea exclusivă a facturilor prin sistemul RO E-Factura începând cu 1.01.2025 în loc de 01.07.2024

3. TICHETELE DE MASĂ

Având în vedere că tichetele de masă includ o componentă socială pentru oameni, taxarea adițională va determina costuri suplimentare, urmând a fi suportate fie de angajași, fie de companie. Această măsură având și un efect de boomerang. Motiv pentru care considerăm că decizia de a le taxa suplimentar este inoportuna în contextul economic actual.